

1993 goed jaar voor vleesstieren

H. Prins (LEI-DLO detachement bij het PR)

De rentabiliteit van de vleesstierenhouderij zat in 1993 (november 1992 - oktober 1993) in de lift. De arbeidsopbrengst was hoger dan de voorgaande jaren. Dat blijkt uit de resultaten van 33 bedrijven, waarvan het Landbouw-Economisch Instituut (LEI-DLO) samen met de Dienst Landbouw Voorlichting (DLV) een deeladministratie bijhoudt. De resultaten, uit dit artikel komen van bedrijven, die voornamelijk nuchtere kalveren opzetten. De verbetering van de resultaten is vooral te danken aan gunstige prijsontwikkelingen. Bovendien werden de stieren zwaarder afgeleverd.

Hogere opbrengsten

De opbrengsten per afgeleverde stier waren in 1993 hoger, vooral door een opnieuw gestegen slachtgewicht (tabel 1). Het koud geslacht gewicht in 1993 was 369 kg. Sinds 1986 is het geslacht gewicht met 9 kg per jaar gestegen. Enerzijds heeft dat te maken met een verschuiving van het uitgangsmateriaal naar het laatrijpere type, anderzijds maken de prijsontwikkelingen hogere slachtgewichten financieel aantrekkelijk. Hoge slachtgewichten worden in de hand gewerkt door hoge prijzen voor nuchtere kalveren en door lage voerprijzen. De nukaprijzen zijn

sinds 1986 met ruim f 150,- per stuk gestegen, terwijl de voerprijzen een opmerkelijke daling doormaakten.

Tabel 2 geeft een overzicht van de verschillende rassen op de bedrijven. In deze tabel staan ook gegevens van bedrijven, die starters opzetten in plaats van nuchtere kalveren. Het overgrote deel van de bedrijven hield geen extreem luxe stieren, maar stieren, die qua type en beveelsheid daar net onder vallen: kruisingen van vlees- en melkrassen. Het aandeel Piemontese kruisingen is het laatste jaar toegenomen ten koste van de overige

Tabel 1 Resultaten vleesstierenhouderij 1992/93, bedrijven met vooral nuchtere kalveren (LEI-deeladministratie)

Boekjaar ¹⁾	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92	1992/93
Aantal bedrijven	73	69	58	44	33
Slachtgewicht (kg)	337	347	353	356	369
Leeftijd (dagen)	467	479	482	480	496
Groei (gr/dag)	1102	1097	1099	1112	1118
Karkasgroei (gr/dag)	666	669	675	686	689
Opbrengst (f/kg geslacht gewicht)	8,22	8,06	7,51	7,54	7,71
Energie-opname (% behoefte)	91	88	91	89	89
Krachtvoer (ct/kg)	47,00	42,80	40,80	41,40	39,60
Gedeelte niet-roodbont (%)	68	78	94	97	98
<i>Resultaten per afgeleverde stier (f)</i>					
Opbrengst	2789	2809	2666	2695	2846
Aan koop kalf	902	1048	1106	973	961
Kunstmelk	122	113	92	95	96
Ruwvoer	499	476	528	558	556
Krachtvoer	433	411	373	380	383
Gezondheidszorg	45	45	44	43	46
Uitval	77	100	106	95	106
Overige kosten	496	580	607	591	595
Arbeidsopbrengst	215	35	-192	-40	103

¹⁾ Boekjaar loopt van 1 november tot en met 31 oktober.

Tabel 2 Verkoop vleesstieren naar ras (%)

Boekjaar ¹⁾	1990/91	1991/92	1992/93	1993/94 ²⁾
Zuiver vleesras	4	5	8	5
Piemontese x melkras	36	40	53	51
Ov. vleesras x melkras	17	19	11	11
Belgische Blauwe	35	31	26	24
MRIJ	4	2	1	2
Zwartbont	0	0	0	1
Onbekend	4	3	1	6

1) Boekjaar loopt van 1 november tot en met 31 oktober.

2) Verwachting gebaseerd op aankopen in 1992/93

kruisingen en de Belgische Blauwe.

Figuur 1 laat zien dat de opbrengstprijs per kg geslacht gewicht in 1993 hoger was dan in 1992. Vooral in het voorjaar van 1993 werden relatief goede prijzen behaald. Na de daling van de interventieprijs met 5% per 1 juli 1993 kon de prijs zich niet handhaven. De gebruikelijke daling van de opbrengstprijs in de afgelopen nazomer was in 1993 groter dan in 1992. Gemiddeld over het boekjaar kwam de opbrengstprijs 17 cent per kg hoger uit, een stijging van ruim 2%.

Het zwaardere karkas en de hogere opbrengstprijs resulteerden in een toename van de opbrengst per stier met 149 gulden tot 2846 gulden.

Kalverprijs volgt markt

In tabel 1 staan de aankoopkosten van de kalveren van de stieren die in dit boekjaar zijn afgezet. Gemiddeld was die prijs voor nuchtere kalveren 961 gulden per stuk, iets lager dan het voorgaande jaar. De prijs voor de "nieuwe" kalveren die pas in 1994 afgeleverd worden steeg echter. Daarmee volgde de kalverprijs die van rundvlees in het afgelopen jaar. Figuur 2 toont het sterke

verband tussen de aankoopprijs en de marge tussen opbrengsten en voerkosten per afgeleverde stier. Dat verband werd veroorzaakt door het minimale rendement in de vleesstierenhouderij. Ondanks een zekere krapte van kalveren in de markt kon de vleesstierenhouder zich geen hogere prijs veroorloven en volgde hij nauwgezet de ontwikkelingen op de rundvlees- en veevoedermarkt.

Voerprijzen in 1993 lager

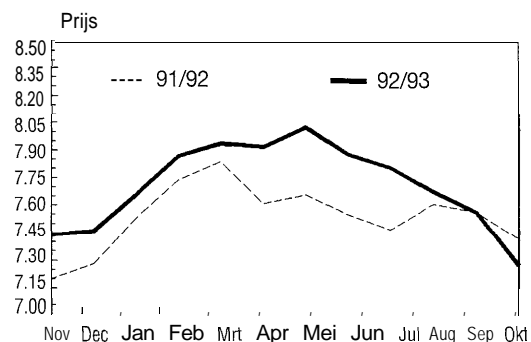
De prijs van krachtvoer daalde met ruim 4 procent tot f39,60 per 100 kg; kunstmelk werd 3 procent goedkoper.

Ook de snijmaisprijs daalde sterk met 7 procent. In tegenstelling tot het jaar ervoor was de oogst van 1992 goed en het aanbod van mais ruim. Ook de ingecalculeerde prijs van zelfgeteelde mais is verlaagd van f 30 tot f 28 per 100 kVEVI. De prijs van de meeste bijproducten daalde eveneens (gemiddeld 10 procent).

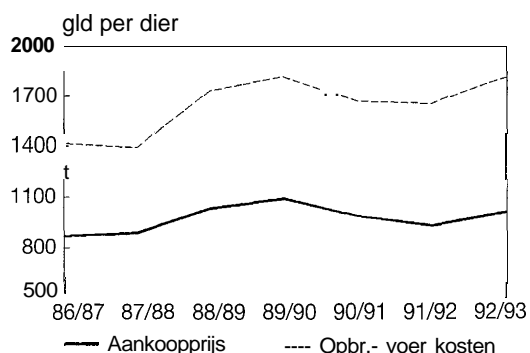
De totale kostenbesparing door de voerprijsdalingen liep op tot 60 gulden per stier.

Door de hogere slachtleeftijd en het daarmee sa-

Figuur 1 Prijsverloop per kg geslacht gewicht (LEI-deeladministratie)

Figuur 2 Nukaprijs en marge opbrengst minus voerkosten

menhangende hogere gewicht werd er wel 185 kVEVI per afgeleverde stier meer gevoerd. De voerkosten per afgeleverde stier bleven daardoor per saldo vrijwel gelijk.

Beter resultaat...

De veranderingen in de overige kosten zijn relatief klein. De kosten voor gezondheidszorg kwamen gemiddeld op 46 gulden per afgeleverde stier. Uitval kostte ruim 100 gulden per normaal afgeleverde stier. Voor berekening van de rentekosten hanteerde het LEI-DLO een rentevoet van 6,5 procent. De kosten van gebouwen, werktuigen en algemene kosten zijn berekend op grond van normen (respectievelijk 53, 19 en 17 cent per stier per dag).

De gunstige prijsontwikkelingen van vlees, voer en kalveren betekenden een opleving van de resultaten in de vleesstierenhouderij. Na twee jaren met negatieve uitkomsten kwamen de opbrengsten in 1993 hoger uit dan de kosten. Dit gaf een arbeidsopbrengst van 103 gulden per afgeleverde stier (exclusief stierenpremie).

...maar wellicht niet voor lang

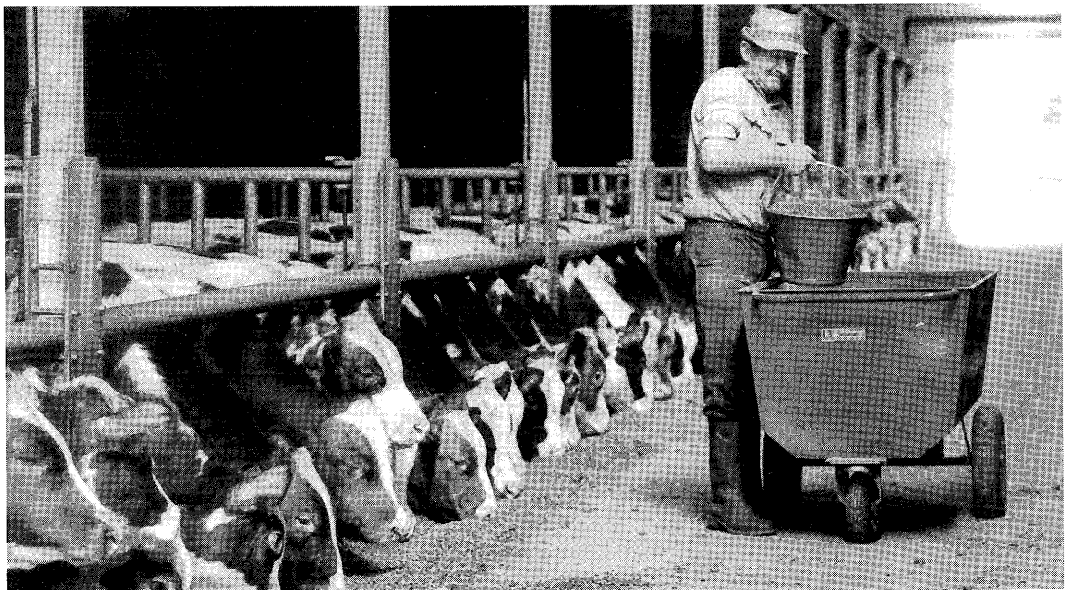
Voor 1994 ziet de situatie er tot nu toe minder gunstig uit. Voor de nuchtere kalveren, die in 1993 zijn opgezet, is gemiddeld minstens 50 gulden meer betaald. De vleesprijzen zijn na het dal in oktober 1993 weer iets aangetrokken, maar blijven tot nu toe onder het gemiddelde niveau

van 1993.

De voerprijzen zijn over het algemeen lager. De krachtvoerprijs zal zich naar verwachting op een iets lager niveau stabiliseren. Ook voor snijmais gelden lagere prijzen dan vorig jaar.

Het financiële resultaat van de vleesstierenhouderij was in de eerste maanden van het lopende boekjaar 1994 net positief; voor de rest van het boekjaar zal veel afhangen van de ontwikkeling van de opbrengstprijzen.

Ook op langere termijn zijn de vooruitzichten niet gunstig. De interventieprijzen zal in drie stappen van elk 5% worden verlaagd. De eerste stap is in juli 1993 gezet. Dit zal in juli 1994 en juli 1995 worden herhaald. Naar verwachting zal de opbrengstprijzen van stierenvlees onder invloed daarvan de komende jaren sterk dalen. Om deze prijsdaling gedeeltelijk op te vangen wordt de stierenpremie gelijktijdig verhoogd tot circa 240 gulden vanaf 1995. Toch zijn hooggespannen verwachtingen hier niet op zijn plaats. Om voor de premie in aanmerking te komen moet de stierenmester namelijk aan enkele belangrijke voorwaarden voldoen. Ten eerste blijft het maximaal aantal te ontvangen premies 90 per jaar. Ten tweede is het recht op de premie sterk gekoppeld aan de veebezetting. Dat houdt in dat alleen voor extensief gehouden stieren premie kan worden verkregen. Daardoor kan op veel bedrijven het totaalbedrag aan stierenpremie lager uitvallen dan zij tot nu toe gewend waren.

Door lagere voerprijzen f 60,- beter resultaat per stier.